

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitsna pola 1

Četrtek, 4. junij 2015 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Izpitsni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptni list.

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitsna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtga tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtga tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike v izpitni poli so črno-bele. Pri nekaterih nalogah, ki zahtevajo natančnejši odgovor, je enaka slika tudi v priloženi barvni prilogi. Tam, kjer se slike podvajajo, je to zapisano tudi v nalogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 28 strani (1–28), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 4 strani (29–32).

M 1 5 1 5 6 1 1 1 0 2

3/32

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL A**1. naloga: Prepoznavanje obdobja***Slika 1*

(Vir: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana 1993)

Slika 2

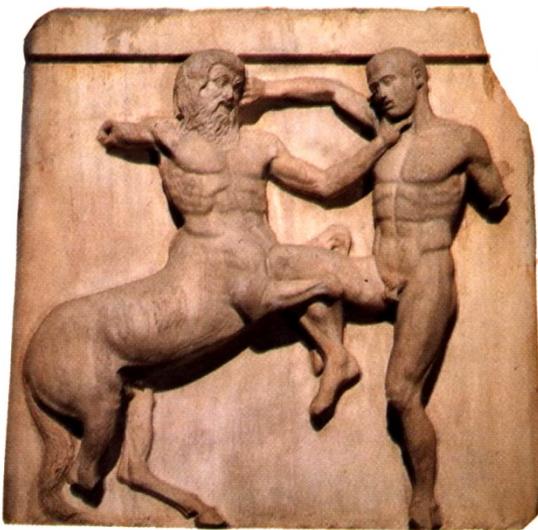
(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 3

(Vir: <http://www.sirenemetropolitane.it>. Pridobljeno: 18. 3. 2014.)

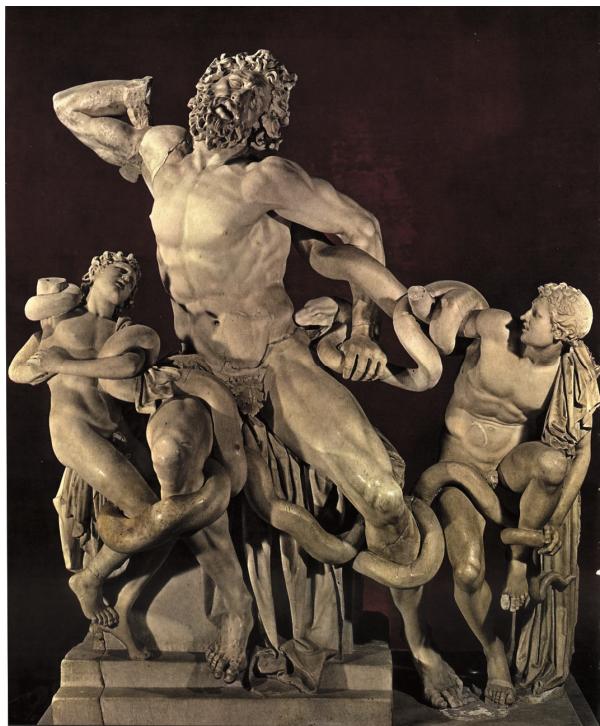
Slika 4

(Vir: G. Hafner, Kreta in Helada, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1969)

Slika 5

(Vir: G. Hafner, Kreta in Helada, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1969)

Slika 6

(Vir: C. Semenzato, Svet umetnosti, Mladinska knjiga, Ljubljana 1991)

- 1.1. Na slikah od 1 do 6 so dela iz starega veka. Napišite, kateri umetnosti pripadajo, in jo časovno opredelite.

(2)

Ta umetnost se glede na slogovne značilnosti deli v obdobja. Na črte napišite, kateremu obdobju pripadajo dela na slikah.

Slika 1: _____

Slika 2: _____

Slika 3: _____

Slika 4: _____

Slika 5: _____

Slika 6: _____

(3)
(5 točk)

1.2. Zapišite avtorja in naslov kipa na sliki 2 ter opišite dve njegovi slogovni značilnosti.

(4 točke)

1.3. Katere zgodovinske okoliščine so pripomogle k razvoju sloga, ki mu pripada delo na sliki 1?

(1 točka)

1.4. Kdaj so ponovno odkrili kip na sliki 6 in na katerega umetnika visoke renesanse je vplival?

(2 točki)

1.5. Na črte napišite naslove kiparskih upodobitev.

Slika 1: _____

Slika 2: _____

Slika 3: _____

Slika 4: _____

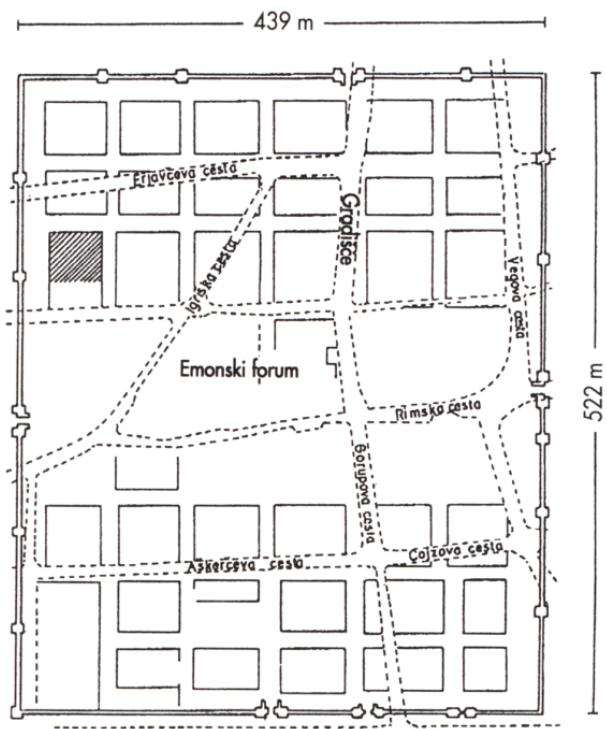
Slika 5: _____

Slika 6: _____

(3 točke)

V sivo polje ne pište.

2. naloga: Rimska antika na Slovenskem

Slika 1

(Vir: J. Marinko, Antična arhitektura, Družina, Ljubljana 1997)

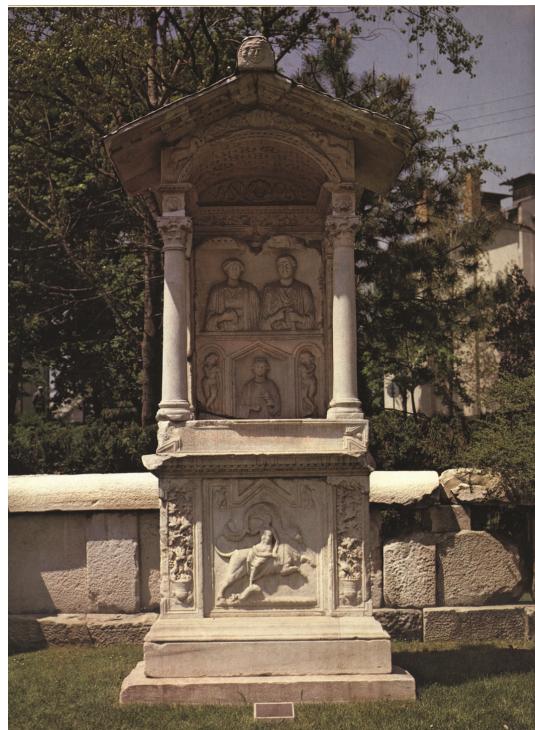
Slika 2

(Vir: S. Bernik idr.,
Umetnost na Slovenskem od
prazgodovine do danes, Mladinska
knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 3

(Vir: D. Božič idr., Zakladi tisočletij: zgodovina Slovenije od neandertalcev do Slovanov, Modrijan, Ljubljana 1999)

Slika 4

(Vir: D. Božič idr., Zakladi tisočletij: zgodovina Slovenije od neandertalcev do Slovanov, Modrijan, Ljubljana 1999)

Slika 5 (slika 1 v barvni prilogi)

(Vir: D. Božič idr., Zakladi tisočletij: zgodovina Slovenije od neandertalcev do Slovanov, Modrijan, Ljubljana 1999)

- 2.1. Na sliki 1 je tloris rimskega mesta Emona, ki je bilo zgrajeno pred okoli 2000 leti. Navedite, kako se taka oblika gradnje mesta imenuje, in s tremi navedbami opišite njeno zasnov.

(4 točke)

- 2.2. Na sliki 2 je upodobljen Emonec. Navedite dve značilnosti te kiparske umetnine in točno navedite kraj, kjer hranijo izvirnik.

(3 točke)

V sivo polje ne pišite.

- 2.3. Na Slovenskem so se ohranili tudi portreti rimskega cesarja. Imenujte portretiranca na sliki 3 in s tremi navedbami razložite značilnosti cesarskega portreta.

(4 točke)

- 2.4. Na sliki 4 je rimska grobnica, ki je del rimske nekropole. Razložite pojem nekropola in navedite nahajališče tega spomenika.

(2 točki)

- 2.5. Reliefna upodobitev na grobnici na sliki 4 in mozaik na sliki 5 (slika 1 v barvni prilogi) predstavlja znan mitološki motiv. Imenujte ga in razložite.

(2 točki)

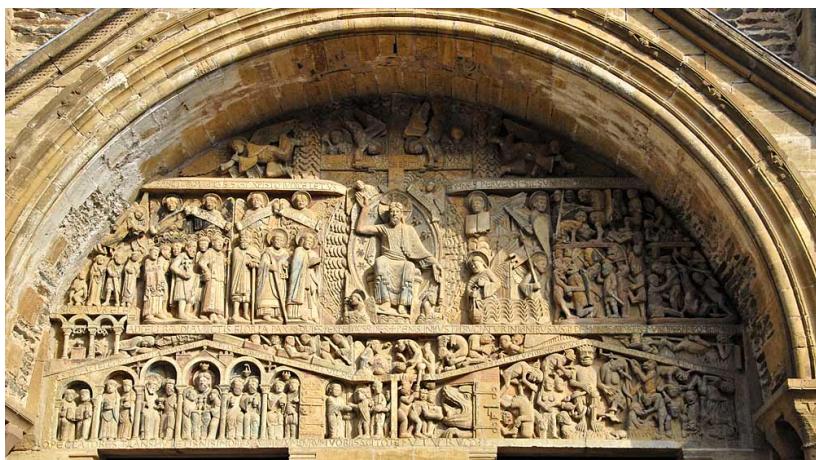

3. naloga: Podobe Kristusa od srednjega veka do renesanse

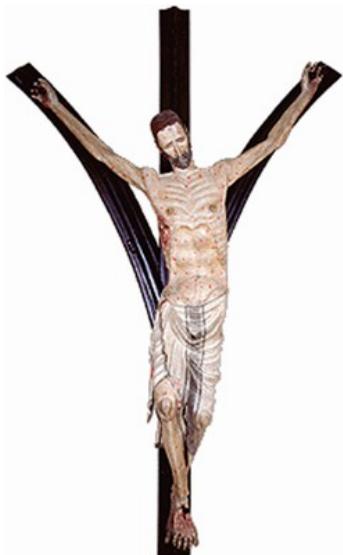
Slika 1

(Vir: http://media.tcc.fl.edu/webcourses/carnettv/SoftChalk_Files/B6-ChristianityByzantium/fig09-07.jpg.
Pridobljeno: 16. 3. 2014.)

Slika 2

(Vir: <http://eca-7.wikispaces.com/file/view/tympanum.jpg/30305162/641x409/tympanum.jpg>. Pridobljeno: 16. 3. 2014.)

Slika 3

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 4

(Vir: <http://cdn.c.photoshelter.com/img-get/I0000wVkkGeLancE/s/650/650/PWP88466-220-Chartres-Cathedral-Gothic-sculpture.jpg>. Pridobljeno: 16. 3. 2014.)

Slika 5
(slika 2 v barvni prilogi)

(Vir: http://www.donbosco-torino.it/image/Archivio/01-Gesu_Cristo/49. Pridobljeno: 16. 3. 2014.)

3.1. Določite ikonografske motive, povezane s Kristusom, na slikah 1, 2, 3 in 4.

Slika 1: _____

Slika 2: _____

Slika 3: _____

Slika 4: _____

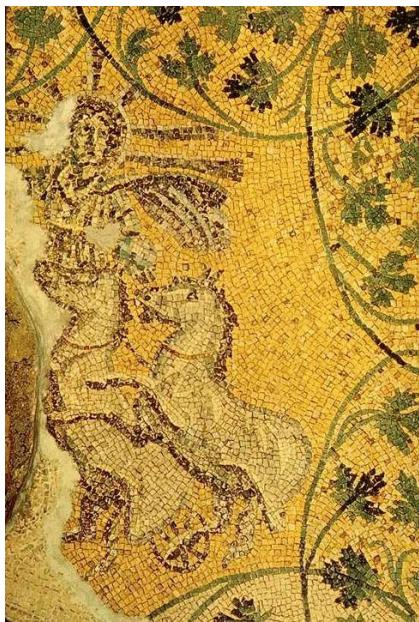
(4 točke)

3.2. Sliki 1 in 5 (slika 2 v barvni prilogi) prikazujeta isti ikonografski motiv. Razložite njegov simbolni pomen.

(1)

Slika 1 je nastala pred tolerančnim ediktom, slika 5 (slika 2 v barvni prilogi) pa po njem. S tremi navedbami zapišite, katere vsebinske razlike ali podobnosti opazite med upodobitvama.

(3)
(4 točke)

Slika 6 (slika 3 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 7 (slika 4 v barvni prilogi)

(Vir: http://www.artbible.info/images/laatsteoordeel_grt.jpg. Pridobljeno: 16. 3. 2014.)

3.3. Slika 6 (slika 3 v barvni prilogi) prikazuje Kristusa kot mitološko božanstvo. Zapišite, katero.

(1 točka)

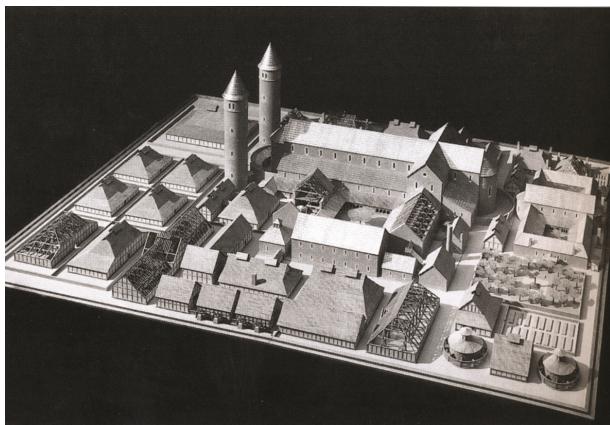
3.4. Napišite, koga natančno predstavljajo krilata bitja na sliki 4.

(4 točke)

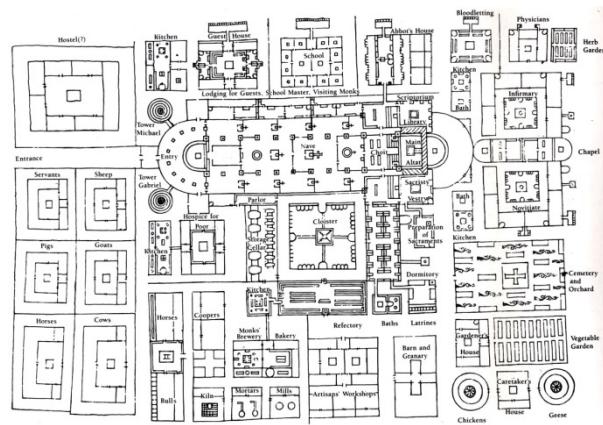
3.5. Kdo je avtor slike 7 (slika 4 v barvni prilogi)?

Zapišite številko slike v tej nalogi, ki prikazuje isti ikonografski motiv.

(2 točki)

4. naloga: Meniški redovi v srednjem veku**Slika 1**

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 1 a

(Vir: http://www.artbible.info/images/laatsteoordeel_grt.jpg. Pridobljeno: 16. 3. 2014.)

- 4.1. Iz zgodnjega srednjega veka poznamo načrt idealnega samostana. Opišite njegov namen in tri značilnosti njegove zasnove, razvidne iz slik 1 in 1 a.

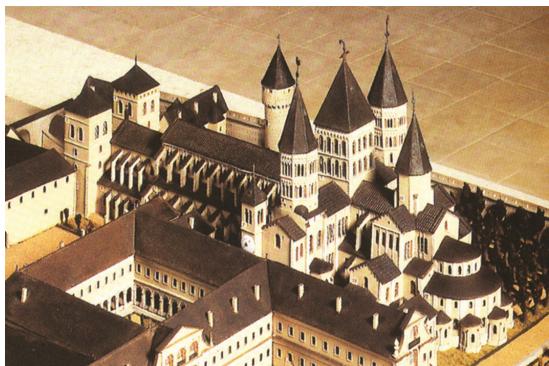
(4 točke)

- 4.2. V tem času tudi reformirajo vse samostane, tako da morajo vsi sprejeti edina napisana redovna pravila, ki jih je zapisal sv. Benedikt iz Nursije.

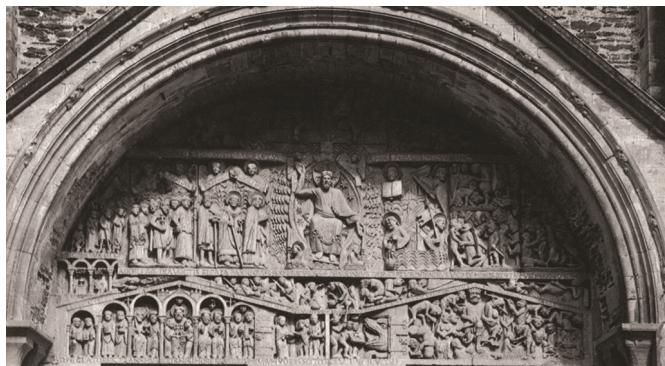
Kako se imenuje ta meniški red?

Katera je temeljna zapoved samostanskega življenja?

(2 točki)

Slika 2 (slika 5 v barvni prilogi)

(Vir: R. Toman, Romanesque: Architecture, Sculpture, Painting, Ullmann & Königsmann, Köln 2007)

Slika 3

(Vir: R. Toman, Romanesque: Architecture, Sculpture, Painting, Ullmann & Königsmann, Köln 2007)

- 4.3. V visokem srednjem veku je benediktinski red zaslужen za razcvet umetnosti, ki je razviden tudi iz slik 2 (slika 5 v barvni prilogi) in 3. Opišite tri okoliščine tega razcveta.

(3 točke)

Slika 4

(Vir: R. Novak, ABC umetnostne zgodovine: delovni zvezek za 1. letnik gimnazij, Rokus, Ljubljana 1999)

Slika 5

(Vir: <http://www.dedi.si/dediscina/>. Pridobljeno: 23. 3. 2014.)

- 4.4. V 11. stoletju samostansko življenje doživi nove reforme, ki uveljavijo nastajanje novih redov. Te spremembe znotraj meniških redov so razvidne tudi v današnjem slovenskem prostoru.

Navedite enega izmed teh novih redov in enega izmed slovenskih samostanov, ki pripadata takemu meniškemu redu. Pomagajte si s slikama 4 in 5.

(2)

Opišite dve značilnosti, ki sta povezani s tem novim načinom meniškega življenja.

(2)
(4 točke)

Slika 6 (slika 6 v barvni prilogi)

(Vir: M. Levey, Zgoščena zgodovina slikarstva od Giotta do Cézanna, DZS, Ljubljana 1969)

- 4.5. Kdo je upodobljen na sliki 6 (slika 6 v barvni prilogi)? Razložite tudi, kako je s svojim delovanjem vplival na meniško življenje.

(2 točki)

5. naloga: Renesansa na severu Evrope

Slika 1 (slika 7 v barvni prilogi)

(Vir: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8c/Priory_of_Saint_Sixtus_in_Metz,_Albrecht_D%C3%BCrer_N%C3%BCrdt,_1512.jpg. Pridobljeno: 15. 3. 2014.)

Slika 2 (slika 8 v barvni prilogi)

(Vir: <http://4.bp.blogspot.com/-cR1u96Ag44Q/UJQ>. Pridobljeno: 15. 3. 2014.)

Slika 3 (slika 9 v barvni prilogi)

(Vir: [http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/88/Portrait_of_Franz_von_Sickingen_and_Hans_von_Krebs_\(Albrecht_D%C3%BCrer\).jpg](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/88/Portrait_of_Franz_von_Sickingen_and_Hans_von_Krebs_(Albrecht_D%C3%BCrer).jpg). Pridobljeno: 14. 3. 2014.)

V sivo polje ne pišite.

Slika 4 (slika 10 v barvni prilogi)

(Vir: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1d/>.
Pridobljeno: 15. 3. 2014.)

Slika 4 a (slika 10 a v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.friendsofart.net/static/images/art1>. Pridobljeno: 15. 3. 2014.)

5.1. Zapišite priimke treh avtorjev slik 1, 2, 3 in 4 (slike 7, 8, 9 in 10 v barvni prilogi).

Slika 1 (slika 7 v barvni prilogi): _____

Slika 2 (slika 8 v barvni prilogi): _____

Slika 3 (slika 9 v barvni prilogi): _____

Slika 4 (slika 10 v barvni prilogi): _____

(3 točke)

5.2. Primerjajte sliki 2 in 3 (sliki 8 in 9 v barvni prilogi) ter zapišite tri vsebinske podobnosti med upodobitvama.

(3 točke)

5.3. Kdo sta upodobljenca na sliki 3 (slika 9 v barvni prilogi)? Ob opazovanju predmetov na sliki 3 (slika 9 v barvni prilogi) z dvema navedbama napišite, kaj ju zanima.

(3 točke)

5.4. Slika 3 (slika 9 v barvni prilogi) ima prikrito sporočilo. Zapišite ga.

(1 točka)

5.5. Določite neposredno spoznavni motiv na sliki 1 (slika 7 v barvni prilogi).

(1)

Na koga spominja upodobljenec? Razložite, zakaj.

(2)
(3 točke)

5.6. Na katero likovno smer 20. stoletja in kako je vplival avtor slik 4 in 4 a (sliki 10 in 10 a v barvni prilogi)?

(2 točki)

19/32

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL B**6. naloga**

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 11 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 11 v barvni prilogi) s tistim na sliki 2 (slika 12 v barvni prilogi) glede na obliko in vplive, ki sta jih deli imeli na poznejše umetnine. (4 točke)
5. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del. (4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 11 v barvni prilogi)

(Vir: <http://faiperme.fondoambiente.it/>. Pridobljeno: 7. 6. 2013.)

M 1 5 1 5 6 1 1 1 2 1

21/32

V sivo polje ne pišite.

Slika 1 a (slika 11 a v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 2 (slika 12 v barvni prilogi)

(Vir: H. Honour in J. Fleming, A World History of Art, Laurence King Publishing, London 1999⁵)

7. naloga

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 13 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

- Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.

(4 točke)

- Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.

(4 točke)

- Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).

(4 točke)

- Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 13 v barvni prilogi) s tistim na sliki 2 (slika 14 v barvni prilogi) glede na vsebino, slog, obliko, vplive na nastanek dela in na poznejša dela.

(4 točke)

- Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.

(4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 13 v barvni prilogi)

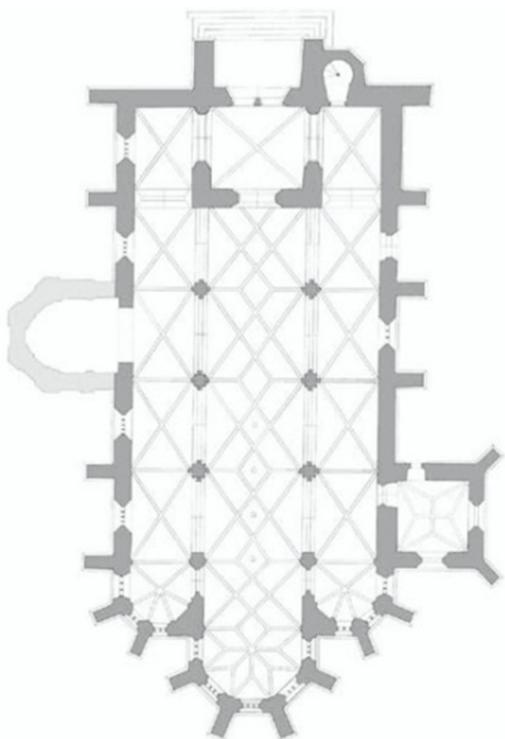

M 1 5 1 5 6 1 1 1 2 3

Slika 1 a (slika 13 a v barvni prilogi)

(Vir slik 1, 1 a in 1 b: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

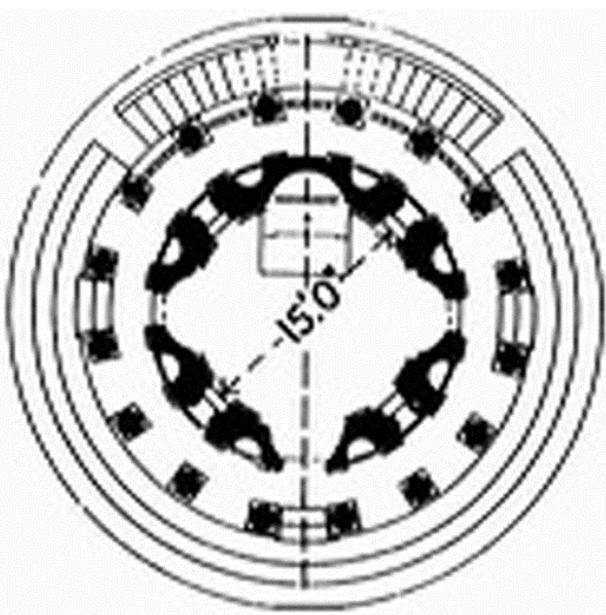

Slika 1 b

Slika 2 (slika 14 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

Slika 2 a

(Vir: http://www.greatbuildings.com/gbc/drawings/tempietto_plan.150.jpg. Pridobljeno: 11. 6. 2013.)

8. naloga

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 15 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 15 v barvni prilogi) s tistim na sliki 2 (slika 16 v barvni prilogi) glede na obliko in vsebino.
(4 točke)
5. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 15 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

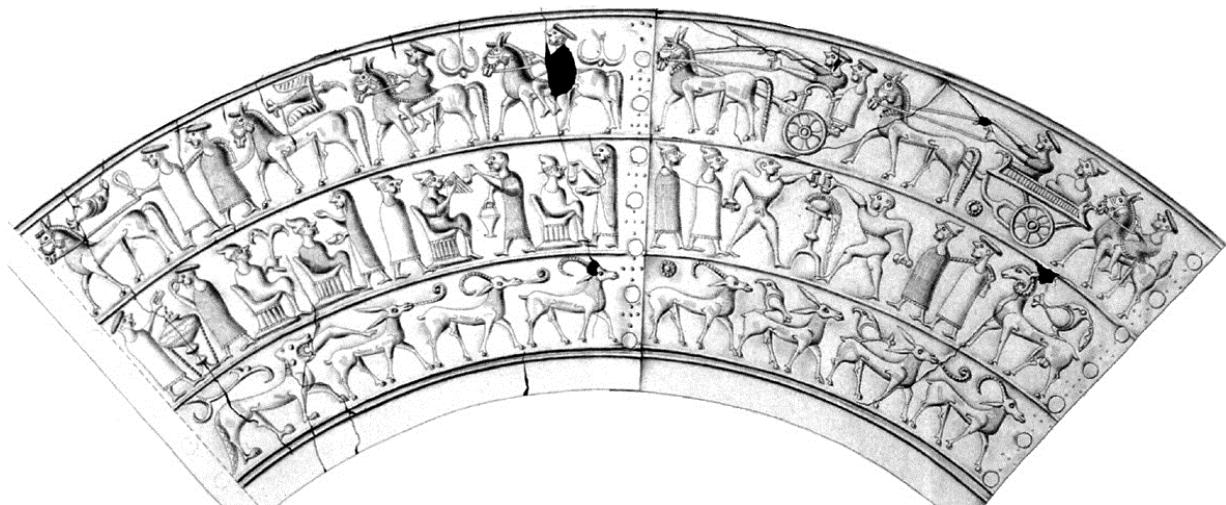
M 1 5 1 5 6 1 1 1 2 5

25/32

V sivo polje ne pišite.

Slika 2 (slika 16 v barvni prilogi)

Slika 2 a (slika 16 a v barvni prilogi)

(Vir slik 2 in 2 a: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Številka izbrane naloge: _____

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

M 1 5 1 5 6 1 1 1 2 7

27/32

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

M 1 5 1 5 6 1 1 1 2 9

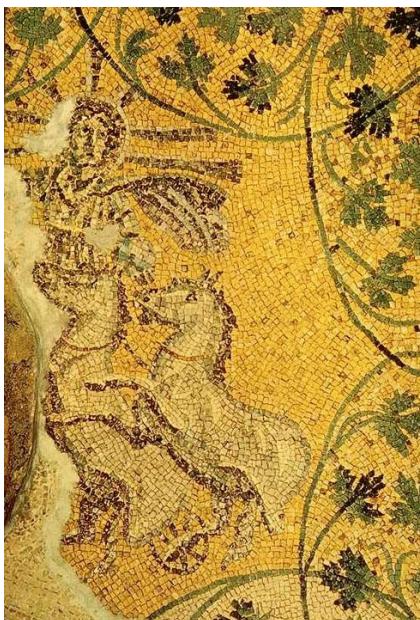
29/32

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

Slika 7

Slika 8

Slika 9

Slika 10 a

M 1 5 1 5 6 1 1 1 3 1

Slika 10

Slika 11

Slika 11 a

Slika 12

Slika 13

Slika 13 a

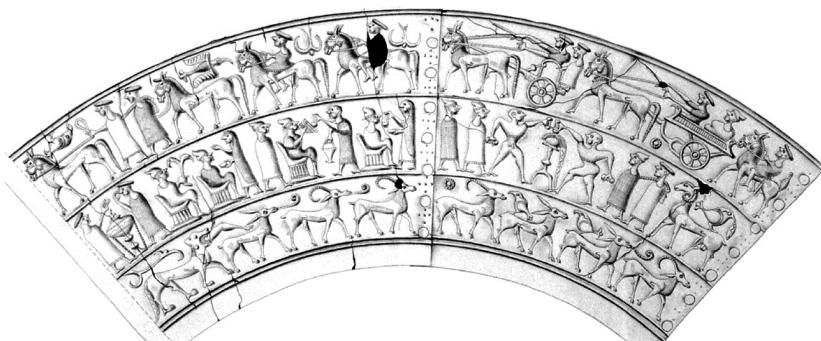
Slika 14

Slika 15

Slika 16

Slika 16 a